

WALK FOR NATURE

ZET IEDEREEN IN

HEFBOOMACTIVITEIT INTERNATIONAAL JAAR VAN DE BIODIVERSITEIT

*De Walk for Nature in Oost- en Midden-Brabant is intussen een bekend concept en merk. Het is een evenement waar iedereen letterlijk in beweging komt voor een rijkere natuur. Walk for Nature laat mensen samenlevingsbreed op een ontspannende manier kennismaken met biodiversiteit, natuurbeheer en landschapszorg in de praktijk. De Walk for Nature van 18 april (Hoegaarden) en die van 25 april (Haacht) zijn resp. de tiende en elfde editie van dit evenement. 2010 is het **Internationaal jaar van de biodiversiteit**. Logisch dat de Walks hefboomactiviteiten vormen voor dit internationaal jaar. Om deze reden is de Walk in Hoegaarden ook de startdag van de **Week van de aarde** en wordt er een symposium aan gekoppeld: **Internationaal jaar van de biodiversiteit. Natuur- en landschapsversterking: van lokale inzet tot Europees perspectief**. De Walk in Haacht sluit de Week van de aarde af en toont hoe concreet aan biodiversiteit gewerkt wordt in de Leibeekvallei.*

Startdag van de Week van de aarde, niet toevallig in Hoegaarden

Hoegaarden is de bakermat van de Walk. Daar vond in 2005 de eerste Walk plaats en nergens kunnen meer voorbeelden van gedurfde en geslaagde natuurontwikkeling op landschapsschaal getoond worden. Het Natuurpuntgebied Rosdel-Schoorbeekbroek is een schoolvoorbeeld van een geslaagde natuurontwikkeling: van

akkers tot rijke natuur met kalkgraslanden vol zeldzame orchideeën, moerassen en droge en natte graslanden en bos. Het gebied herbergt unieke soorten voor Vlaanderen zowel qua vegetatie als qua fauna, inclusief de ongewervelden. De Rosdel-wandelcircuits van Natuurpunt worden als de prachtigste wandelingen van Vlaams-Brabant ervaren. Naast Rosdel is er de even spectaculaire totstandkoming van het meer dan 100 ha grote, door Natuurpunt beheerde complex Mene-Jordaan dat Mel-

Mene-Jordaan, de Vroente. Foto Jules Robijns

2010

BEWEGING VOOR RIJKERE NATUUR

dert (Hoegaarden) vanaf de kerk verbindt met Hoksem en Oorbeek (Tienen) en Willebringen (Boutersem) en waar orchideeënrijke hooilanden, nieuwe bossen en moerassen een aaneengesloten natuurgebied vormen. In Meldertbos paart Natuurpunt dan weer cultuurhistorie met gedeeltelijk herstel van het historische park aan natuurontwikkeling in een habitatgebied en werkt aan een bos voor het dorp en voor de school. Hoegaarden is ook de bakermat van de inmiddels internationaal bekende aanpak van 'Graan voor gorzen' waar Natuurpunt in eigen beheer akkerreservaten creëerde die zeer cruciaal zijn voor de instandhouding van akkersoorten en die nu als hefboom en voorbeeld dienen voor bredere maatregelen van natuur en biodiversiteit in het landbouwgebied. Om deze reden werd op 4 november trouwens het Vlaams-Nederlandse boek over akkervogels in Hoegaarden voorgesteld. Met al deze elementen van **'Natuur- en landschapsversterking, van lokale inzet tot Europees perspectief'** kan tijdens de Walk in Hoegaarden kennis gemaakt worden. Want de ontwikkelde natuurwaarden zijn belangrijk op Europees vlak. Op de Walk van Hoegaarden kan je te weten komen welke effecten concrete maatregelen hebben en hoe ze zich verhouden tot de hefbomen voor een ommekeer van de biodiversiteitachteruitgang.

De opbrengst Walk Hoegaarden ook voor de projecten in de Getevallei

De opbrengst gaat voor de helft naar de projecten in de Velpevallei en de Hoegaardse valleien (projecten van Natuurpunt Velpe-Mene) en voor de andere helft naar projecten in de Getevallei zoals Aronsthoek en Rummens Bos.

In Hoegaarden – maar deze site zal tijdens de Walk niet aangedaan worden – werkt Natuurpunt immers ook aan natuurontwikkeling in de Getevallei van de gewestgrens

tot Tienen. Dit deel hoort bij een groot natuurontwikkelingsproject dat Natuurpunt opgezet heeft voor de Getevallei. Voorbij Tienen heb je verder het Tiens Broek, het Doysbroek, Het Vinne in Zoutleeuw en de grote natuurcomplexen Meertsheuvel, Betserbroek, Aronsthoek en de bosuitbreiding Rummens Bos.

Naast de gewaardeerde inspanning van de provincie Vlaams-Brabant voor de natuurontwikkeling van Getebos en Het Vinne heeft Natuurpunt hier in enkele jaren tijd een complex van circa 250 ha natte natuur gerealiseerd. Dit dank zij de niet aflatende inzet van een team van geëngageerde Natuurpunt-mensen, inzet gaande van de visievorming tot de verwerving, de restfinanciering, het beheer en de hele maatschappelijke valorisatie van deze gebieden. Gezien de omvang en het belang voor de biodiversiteit van dit project is alle (financiële) steun meer dan welkom. Met z'n allen in beweging voor een rijkere natuur heeft hier immers een bijzondere betekenis..

25 april: afsluiting Week van de aarde met de Walk in Haacht

De Walk in Haacht toont hoe aan biodiversiteit gewerkt wordt in de Leibeekvallei, waartoe de deelgebieden het Haachts Broek, Schorisgat en Schoonbroek behoren. Samen met het Boortmeerbeeks Broek en Pikhakendonk in Boortmeerbeek vormen ze een prachtige groene gordel in de vallei van de Leibeek, die vervolgens aansluiting geeft op de Dijlevallei. Al deze gebieden zijn belangrijk als dominostenen voor de natuurontwikkeling in het Dijlebekken. Het gaat om drassige gronden en hooilanden die dank zij het beheer hun oude glorie en soortenrijkdom terugvinden.

De Antitankgracht heeft, zoals de naam laat vermoeden, een ietwat aparte oorsprong. Het gaat om een muur met gracht die behoorde tot de verdedigingslinie

Kasteel van Meldert: decor Walk 18 april.

Weids landschap Mene-Jordaan. Foto's Jules Robijns

Koningshooik-Waver van net voor de Tweede Wereldoorlog. Na de oorlog ontwikkelde het gebied zich tot een natuurlijk biotoop voor allerlei fauna en flora. Door de jaren heen heeft Natuurpunt steeds meer percelen opgekocht en als natuurgebied beheerd en laten erkennen. De Antitankgracht wordt nu geassocieerd met waterjuffers, ijsvogels en grazende schapen. Dat bewijst nogmaals dat Natuurpunt ook oog heeft voor historische relicten in het landschap en het samengaan daarvan met natuurontwikkeling. Met deze Walk viert Natuurpunt Haacht 20 jaar inzet voor natuur en als wissel op de toekomst zal de gemeente bij die gelegenheid het biodiversiteit charter ondertekenen.

Natuurpunt Oost-Brabant: lange traditie van inzet voor verwerving en beheer

Al de realisaties die in het kader van beide Walks aan bod zullen komen, zijn mede het resultaat van 25 jaar Natuurfonds Hageland en van het volgehouden engagement van duizenden vrijwilligers in honderden projecten voor de biodiversiteit in Oost-Brabant. De inzet voor de totstandkoming en het beheer van natuurgebieden en het betrekken van mensen hierbij is het waarmerk van de vereniging Natuurpunt Oost-Brabant en zijn afdelingen. Binnen deze regionale wordt traditioneel en continu ook aandacht besteed aan het landschap. Niet voor niets droeg de voorloper van Natuurpunt Oost-Brabant de naam Regionale Vereniging Natuur en Landschap en

Antitankgracht Haacht: natuur en erfgoed. Foto Luc Bijmans

is deze traditie meegenomen toen de vereniging integreerde in de Vlaamse Natuurpuntwerking. Het Internationaal jaar van de biodiversiteit geeft Natuurpunt Oost-Brabant de gelegenheid om vooruit te kijken naar de hefbomen om te komen tot een versterking van de biodiversiteit.

De hefbomen voor versterking van biodiversiteit

In dit Internationaal jaar van de biodiversiteit wordt in Oost- en Midden-Brabant een jaar lang tot in de kleinste gemeente gewerkt aan de campagne GeefomNatuur, en dit rond vier hefbomen:

- impulsen geven voor de uitbouw van nieuwe beheerde natuurgebieden en natuurcomplexen als hotspots voor biodiversiteit en natuurbeleving;
- omkeer teweeg brengen in de plattelandsaanpak: het landbouwgebied van biologische leegte tot boeiend landschap voor landbouw én biodiversiteit;
- campagne verder zetten met ondertekening van gemeentelijke biodiversiteit charters en werking rond de provinciale aandachtsoorten in alle gemeenten;
- kansen geven voor het invullen van stadsbossen en concrete maatregelen nemen voor natuur in stad en dorp.

Kortom het gaat om het creëren van biodiversiteit in veelvoud met concrete acties en maatregelen. Aan mooie woorden alleen heeft noch Natuurpunt Oost-Brabant noch de biodiversiteit een boodschap.

De eerste hefboom

is dus nieuwe impulsen geven voor de uitbouw en versterking van natuurgebieden. Dat willen we o.a. bereiken met de campagne GeefomNatuur, die ons moet helpen om meer natuurgebieden in beheer te nemen en samen met de afdelingen binnen de gemeenten nieuwe projecten op te starten. We geven impulsen aan de visievorming gericht op het tot stand komen van grote eenheden natuur met natuurontwikkeling waar natuur in verschillende gradaties een breed scala van functies kan vervullen. We nemen initiatieven om te bevorderen dat naast strikt beheerde natuurgebieden ook tot grotere complexen met ruigere natuur gekomen wordt. In het Internationaal jaar willen we via een fondsenwerking € 200 000 aan restfinanciering bijeenbrengen om 100 ha bijkomende natuur te realiseren. Zoals gezegd, sponsort iedere deelnemer aan de Walk for Nature door zijn deelname extra natuur.

De tweede hefboom

is een omkeer teweeg brengen in de plattelandsaanpak. We willen dat het landbouwgebied evolueert van een biologische leegte naar een boeiend landschap voor landbouw én biodiversiteit. Hoe belangrijk ook, we kunnen onze aandacht niet uitsluitend beperken tot de natuurgebieden alleen. Nu verdwijnen buiten onze beheerde gebieden nog dagelijks de meest algemene soorten. Tijdens het Internationaal jaar van de biodiversiteit zullen dan ook modellen moeten uitgewerkt worden die op de mechanismen van de achteruitgang van de

Wandelaars welkom in het Meldertbos. Foto Jules Robijns

biodiversiteit, samenhangend met het Europees landbouwbeleid, op het platteland inwerken. Dit betekent een grondige bijstelling van de plattelandsaanpak en een bijsturing van de hefbomen bij de voorziene herziening van het Europees landbouwbeleid in 2013.

Tijdens de Walk for Nature 2010 Hoegaarden zullen we alleszins ook de effecten, bedreigingen, kansen en mogelijkheden van de ruilverkaveling Willebringen die in 2010 mogelijks nuttig verklaard wordt, in de kijker stellen en doen we tezelfdertijd een evaluerende terugblik op de ruilverkaveling Hoegaarden.

De derde hefboom

is inzetten op het gemeentelijk charter biodiversiteit en de aandachtsoorten. Natuurpunt Oost-Brabant startte twee jaar geleden met de campagne van gemeentelijke biodiversiteitcharters. Intussen hebben 18 Oost-Brabantse gemeenten dit charter ondertekend. Dit initiatief is ook door Natuurpunt Vlaanderen overgenomen. In het Internationaal jaar van de biodiversiteit zullen we ons krachtig inzetten voor de ondertekening van bijkomende gemeentelijke biodiversiteitcharters. Ondertussen heeft de provincie Vlaams-Brabant een groots provinciaal beleid m.b.t. de aandachtsoorten ontwikkeld. Dit gebeurt samen met de gemeenten, de Regionale Landschappen en Natuurpunt.

Elk initiatief gericht op het bereiken van concrete resultaten en verbreed draagvlak zullen we met ons Natuurpuntweefsel omarmen en een ziel en ondersteuning geven zodat steden en gemeenten zich gesteund voelen

om echte maatregelen te nemen. Daarom geven we op de Walk van Haacht de provincie de kans om deze biodiversiteitscampagne in de kijker te zetten.

De vierde hefboom

is kansen geven aan stadsbossen en natuur in stad en dorp. Er zijn vele kansen om via stadsbossen en natuur in stad en dorp en een soortenbeleid de mensen meer in contact met natuur te brengen en tot concrete realisaties te komen. De Walk for Nature zal dit als evenement mee in de kijker stellen. In Hoegaarden kan onze aanpak van Meldertbos als voorbeeld dienen zowel voor het respectvol omgaan met cultuurhistorie als om het teruggeven van het bos aan het dorp. In Haacht hebben we te maken met natuur aan de rand van de stad.

Fotowedstrijd GeefomNatuur

In het kader van het Internationaal jaar voor de biodiversiteit en 25 jaar Natuurfonds Hageland loopt er een fotowedstrijd GeefomNatuur, biodiversiteit in veelvoud. Tot eind september worden foto's ingewacht rond biodiversiteit en landschap gezien door de ogen van de gewone wandelaar, bewoner en natuurgenieter. Voor de fotowedstrijd zijn twee categorieën voorzien, nl. foto's uit beheerde natuurgebieden enerzijds en foto's van natuur op het platteland en in stad en dorp anderzijds.

Deelnemen aan de Walk is natuurversterking steunen

Kom met familie, vrienden en kennissen massaal naar de Walks. De opbrengst gaat immers naar de aankoop van natuurgebieden. Dit jaar doen we een bijzondere inspanning in het kader van de campagne GeefomNatuur. Met hun toegangsticket van € 2 of € 4 per gezin sponsoren leden en leden van partnerorganisaties resp. 10 of 20 m² bijkomend natuurgebied. Voor niet-leden is dat het dubbele, resp. 20 of 40 m². We hopen daarom jullie allemaal op 18 april in Hoegaarden en op 25 april in Haacht te mogen verwelkomen.

Biodiversiteit in veelvoud in de beheerde natuurgebieden. Meriaansborstel en knotszwam. Foto's Jules Robijns

